

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2026-2027

Hellerasten Barnehage

- Med gode spor på livets reise

Innhold

1. OM ÅRSPLANEN	3
2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM	4
2.1. INNSATSOMRÅDER.....	4
2.2. VISJON OG VERDIER	5
3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER.....	5
3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT - TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN.....	5
3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE.....	7
3.2.1. Inkluderende fellesskap.....	7
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.	7
3.2.3. Samarbeidsmodellen	8
3.2.4. Trafikksikker barnehage	9
4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....	9
5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	14
5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	14
5.2. OMSORG	15
5.3. LEK	15
5.4. DANNING.....	16
5.5. LÆRING.....	16
5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP	17
5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	17
5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	18
6. MEDVIRKNING	19
6.1. BARNES MEDVIRKNING OG BARNES RETT TIL Å BLI HØRT.....	19
5.2. FORELDRES MEDVIRKNING.....	20
7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	21
7.1. PLANLEGGE.....	22
7.2. VURDERE	22
7.3. DOKUMENTERE.....	22
7.4. PROGRESJON.....	23
7.5. DIGITAL PRAKSIS	23
7.6. KVALITETSKJENNETEGN.....	24

8. OVERGANGER.....	25
8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	25
8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	25
8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	26
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL.....	27
10. PLAN FOR VURDERING	29
11. KILDER OG REFERANSER	30

1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: 12.06.2026

Barnehagens styrer: Lise Beate Holen

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsingsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:

Riktig innsats tidspunkt

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*. Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt - Trygg i språk – Trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet trygg i språk – trygg i verden forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet trygg i språk – trygg i verden ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «*Se meg - hele meg*», overordnet plan «*Vold i nære relasjoner*» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

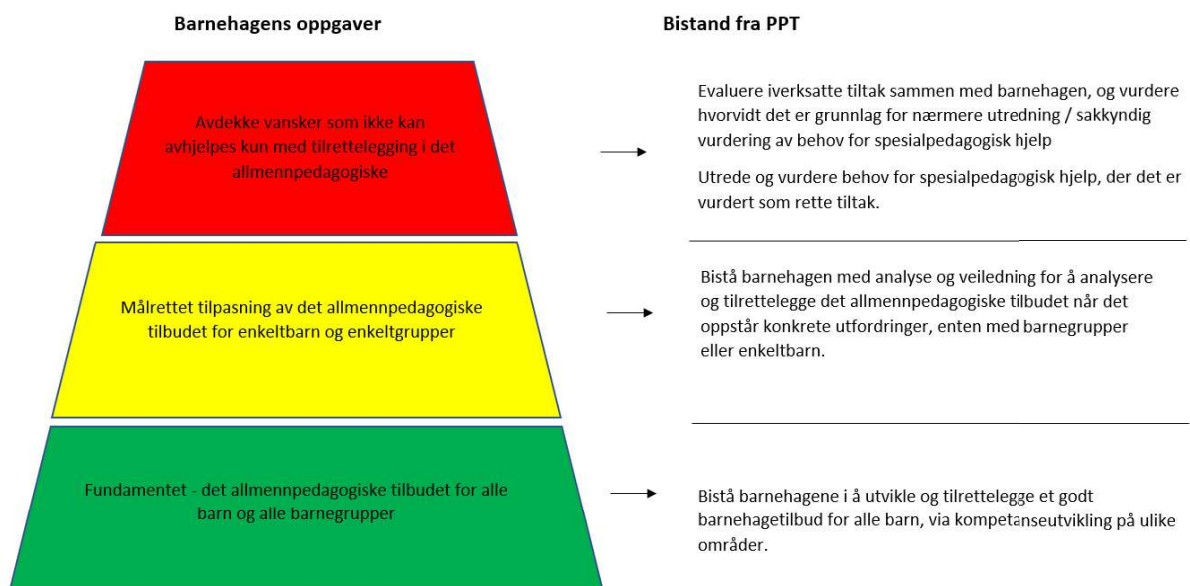
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

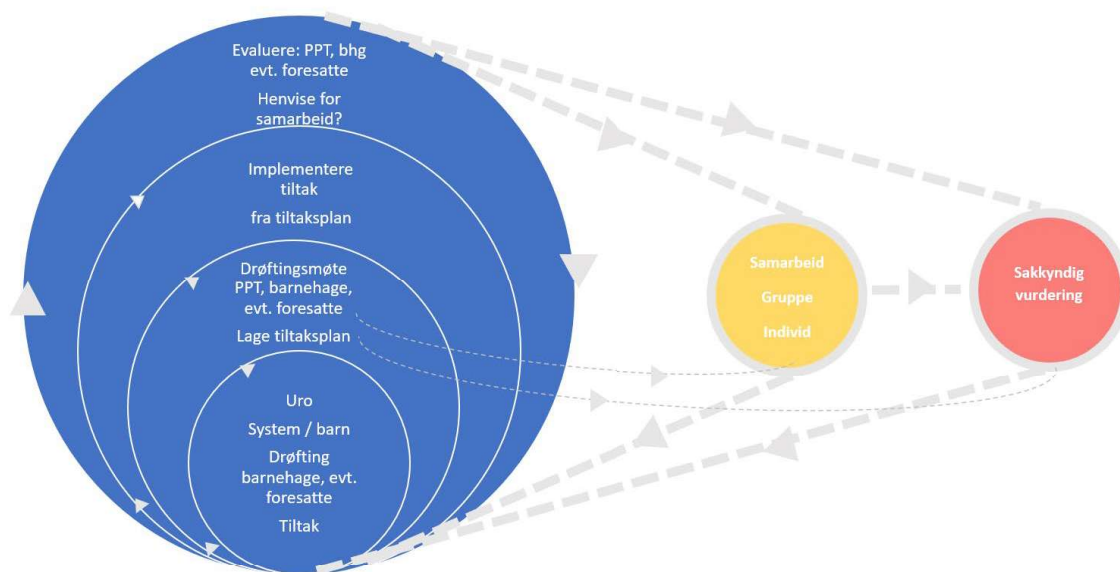
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

4. Barnehagens satsingsområder

Barnehagens visjon er «Gode SPOR på livets reise»

I vår visjon ligger en forventning om at vi skal tilføre barna gode spor i livets reise. Det betyr at barnet skal tenke tilbake til barnehagen som en god tid i livet og tanken om tiden i barnehagen skal gi en god følelse i kroppen.

Barnehagen har vært en av tre pilotbarnehager i prosjektet «Lyd og Lys» i regi av et prosjekt i kommunen. Vi har sett viktigheten av hvordan lyd og lys påvirker barnas utvikling og hvilke behov

de har i tilknytning til ulike aktiviteter. Dette vil vi ta med oss inn i hvordan vi planlegger det fysiske miljøet og hvordan vi velger å gjennomføre aktiviteter, ved bl.a å dele i små grupper og velge utstyr som demper lyd.

Trygg i språk – trygg i verden

Språkprosjektet skal bygge på barnegruppas behov og rammeplanens krav til kommunikasjon og språk. Barnehagen har i år valgt å sette søkelys på:

Høytlesing:

Høytlesning for barn er et viktig element for å styrke barns språkutvikling. Gjennom årene vi har vært barnehagebibliotek har bøker og høytlesing blitt løftet frem – både i barnehagen og ved å oppfordre foresatte til å lese høyt hjemme. Etter avsluttet periode er barnehagen nå veskebibliotek. Det betyr at biblioteket flere ganger i løpet av året leverer ut vesker med noen få bøker i, som foresatte kan låne med seg hjem. Bøker skaper samhold og fellesskap gjennom at vi leser sammen, vi undrer oss og får felles opplevelser og referanser gjennom innholdet som formidles gjennom bøkene. Mange av bøkene skaper inspirasjon hos barna til lek, så vi ser at barna ofte leker det vi har lest om.

Turer i skog og mark:

Barnehagen ligger idyllisk til ved et lite skogholt «hundremeterskogen». Innenfor gjerdet (bak bygget) har vi vår egen lille skog med mange spennende utfordringer.

Forskning viser at bruk av skog og mark har positiv effekt på barnas utvikling. Skogen er et fantastisk sted å arbeide aktivt med språk da det er mye å snakke OM i skogen.

Det meste vi gjør inne – kan gjøres ute – og vi vil utnytte skogen og nærmiljø i vårt pedagogiske arbeid. Skogen tilbyr barna andre utfordringer enn hva de får i det fysiske miljøet i barnehagen, slik at barna får større mulighet til å utfordre seg selv i forhold til eget mestringsnivå. Udefinerte lekemateriell stimulerer barnas kreativitet og fantasi i større grad og kan være med på å utvikle barnas språklige mangfold og ordforråd. Ved å benytte naturens ressurser i større grad, får barna en forståelse for alt man kan gjøre ute; friluftsliv.

Vi har et stort engasjement for å bruke skogen som læring- og opplevelsesarena. Vi utfordrer tradisjonelle inne- og uteaktiviteter ved å f.eks ta med bøker ut og bruker naturmaterialer inne. Ved å flytte hele dagen ut, bruker vi naturen i vårt pedagogiske arbeid. Dette er med på å styrke

barnas logiske tenkning for å finne løsninger på de situasjoner vi står ovenfor, da naturen gir andre utfordringer enn innemiljøet. Barna får utfordringer som er tilpasset eget utviklingsnivå.

Tegn til tale:

Barnehagen jobber aktivt med å benytte tegn til tale i alle aktiviteter med barna. Sanger, rim, regler, eventyr og daglige rutiner og gjøremål skal følges opp med tegnstøtte til alle barn. Dette er noe vi lærer oss, så det vil komme mer etter hvert som vi utvikler vårt tegnforråd.

Les mer om barnehagens tiltak under punkt 5.7. Kommunikasjon og språk og punkt 5.8.

Barnehagens fagområder hvor barnehagen har tiltak på Fagområdet kommunikasjon, språk og tekst.

Inkluderende fellesskap – kultursensitivitet:

Personalet jobber aktivt hver dag med å følge med på at barna har et trygt og godt leke- og læringsmiljø. Hos oss har vi også valgt å se på mat og måltider i et inkluderende og kultursensitivt perspektiv.

Barnehagen jobber for å øke sin kompetanse om ulike kulturer. Ved å jobbe med mangfold og gjensidig respekt gjennom å belyse ulike kulturer, ønsker vi at barna skal oppleve å være inkludert og at det finnes flere måter å tenke, handle og leve på, ref. Rammeplan for barnehager. Barnehagen skal vise hvordan vi alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller, ref Rammeplan.

I vår barnehage har vi satt oss godt inn i kostholdsveilederen til helsedirektoratet.

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/mat-og-maltider-i-barnehagen>

I Nordre Follo kommune er det utarbeidet en veileder for hva måltider i barnehagene skal inneholde. Denne er laget med utgangspunkt i kostholdsveilederen til helsedirektoratet. Vi startet med dette arbeidet før veilederen til Nordre Follo kommune ble utarbeidet, slik at vi har gjort valg som er utover det som står i denne veilederen. Med bakgrunn i helsedirektoratets veileder har vi sett viktigheten av at barnehagen tilbyr en motvekt til hva barna kan møte på ulike arenaer.

Barns kosthold har mye å si for hvor mye barn lærer, hvor god motivasjon de har og hvor stor utholdenhet barna har igjennom dagen. Forskning viser at vi i dag har et kosthold som er preget av mat som inneholder mye som vi egentlig bør få i oss mindre av. Det er også blitt løftet frem at

hvor prosessert maten er, har betydning for hvordan kroppen responderer på maten. Mange barn har behov for tilrettelagt kosthold på grunn av allergier, religion og livssyn.

I barnehagen har vi en god mulighet til å påvirke barna i positiv retning i tråd med de anbefalinger som foreligger for hva barn bør spise. Barna serveres 2 måltider hver dag hos oss og vi ser viktigheten av å tilby et variert og sunt kosthold. Da er det viktig at vi har kunnskap om hva som er riktig mat for barna å spise. I vår barnehage ser vi på mat og måltider som et inkluderende fellesskap. Barn med ulike behov kan fort oppleve å føle seg ekskludert fordi de ikke kan spise det som serveres til majoriteten. Hos oss søker vi å ha mat som er tilrettelagt slik at alle skal kunne spise det som serveres. Valgene vi tar er basert på forskningsmaterieell som anbefaler hvilke mengder med bl. a salt, sukker og hvilket fett barn bør ha i kostholdet. Vi har derfor variasjon i hva vi tilbyr og også hvor mye vi tilbyr av ulike pålegg/ mat. Vi ser hele året under ett og vurderer hvilke valg vi tar. Dette innebærer bl. a at vi i liten grad serverer sukkerholdige produkter i tilknytning til ulike markeringer. Vi knytter ikke bearbeiding av emosjonelle følelser opp mot mat eller det å spise.

Matmot er et begrep vi har innført. Vi er nysgjerrige sammen med barna og inviterer til at barna skal tørre og smake på ukjent mat. Det kan handle om konsistens, smak og utseende på maten. Det handler ikke om mengde eller å spise opp, men ha mot til å tørre å smake på nye ting. Av erfaring ser vi at flere barn smaker på ukjent mat når både voksne og barn smaker sammen.

Fra jord til bord:

Vi deltar i kommunens prosjekt «Fra jord til bord» og er også i startfasen for å utvikle vår egen kjøkkenhage. Barnehagen har ulike bærbusker med bær som vi bruker i vår matlaging.

Forståelsen for hvilke matvarer som er viktig for oss å spise daglig er noe vi samtaler med barna om, slik at barna skal få kunnskap om maten vi spiser. Vi har også grupper hvor barna er med å lage mat til måltidene. I disse gruppene er tema matens innhold, næringsstoffer og hva de gjør med kroppen, måling (matte), språk m.fl.

Ved markeringer er barna er med å lage eget sunt godteri; hjemmelaget is, tørket frukt, chips av grønnkål – som eksempel. Barna er aktivt deltakende i å lage mat, dette er viktig for at barna skal få en forståelse for de valgene vi gjør.

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser:

Vi jobber med å se hele barnet og skal hjelpe barnet til å mestre egne liv og følelser. Gjennom arbeidet med «se meg – hele meg» har vi mestring av følelser og anerkjennelse av følelser som viktigste element, da det er viktig for barna å vite hvordan det kjennes ut når man er lei seg, glad,

sint osv. Gjennom å aktivt bruke språket, veileder vi barna til å bli kjent med seg selv og egne reaksjonsmønstre, vi øver på å bruke ord eller kroppsspråk framfor uønskede handlinger. Det handler om at språket skal være det viktigste verktøyet barnet har i sin verktøykasse. Barn er kompetente og både vet og kan mye om egen hverdag. Gjennom å samtale med barna medvirker de. Vi er opptatte av kvalitet i alle ledd og personalet er vår viktigste ressurs. Personalet vårt er sammensatt av mennesker med ulike kompetanser, livserfaringer, kjønn og alder – noe som vi tenker er viktig for at barna skal møte mangfold. I Hellerasten barnehage er vi ett hus og våre barn er alles barn. Vi har en kultur for å samarbeide, noe som gjør at barna blir kjent med voksne ut over egen avdeling. Vi er opptatte av at alle skal være den beste utgaven av seg selv og vi benytter mye av vår planlegging til kompetanseheving av personalet, slik at vi er en lærende organisasjon. Refleksjon over egen og andres praksis er arbeidsmåter vi benytter for å utvikle oss selv og hverandre, samt at vi praktiserer en god delingskultur.

En god omsorg er grunnleggende i vårt pedagogiske arbeid og god kvalitet på relasjonen mellom barn og voksen er avgjørende for at vi skal lykkes i vårt arbeid. Den autoritative voksne har relasjonen i sitt fokus og vi benytter enhver anledning til å bygge positive og solide relasjoner til barna, foresatte og våre kollegaer. Når barn blir anerkjent og møtt i sine følelser, vil barna oppleve å bli sett og tatt på alvor. Alle barn er individ med egne behov og vi er opptatte av å samarbeide tett med foresatte for å gjøre barna trygge. Vi tilrettelegger barnas leke- og læringsmiljø slik at barna skal oppleve selvstendighet, fellesskap og mestring. Vi er opptatte av å la barna mestre selv – og ber også foresatte om å la barna «klare selv». Dette er viktig for barnas mestringsfølelse, identitetsutvikling og motivasjon for videre læring.

Sone Tårnåsen – samarbeid mellom barnehagene om kompetanse

Hovedmålet for sonens satsing: Sonen har aktiverte medarbeidere som jobber for høy kvalitet og utvikling av virksomhetene våre.

I sonen har vi fokus på ledelse rettet mot pedagogene og medarbeiderskap i assistent/fagarbeidergruppen. Gjennom å sette lys på hva det vil si å være aktiverte medarbeidere, ønsker vi å løfte frem den faglige forankringen i arbeidet som utføres. Rammeplanen og Lov om barnehager sier mye om hva barnehage skal levere på. For at barnehagene skal kunne gjennomføre dette, må personalet være påkople og bevisst sitt ansvar og ha kunnskapen om hva som skal til, for å løse det mandat vi er gitt. Kvalitet i barnehagen er forankret i den viktigste ressursen vi har – personalet – og ved å løfte alle ansattgrupper slik at de har nødvendig kompetanse, vil vi få ansatte som tar faglig kvalifiserte valg.

Vi setter av tid til felles kompetanseheving innenfor dette.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis Pride, nasjonaldager, Halloween og karneval. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet er til stedet der barna er og er lyttende, tilgjengelige og sensitive
- Personalet motiverer og oppfordrer barna til å klare ting på egenhånd – gir mestringsfølelse og motiverer til læring
- Personalet er bevisste på vårt fysiske miljø og har gode rutiner på avdeling
- Personalet deler opp i smågrupper hvor vi har fokus på inkludering og deltakelse
- Personalet fordeles som primærkontakt for hvert barn
- Personalet er omsorgsfulle i rutinesituasjoner (eks. bruke god tid og bruke pedagogikk ved stell, måltider, påkledning mm)
- Personalet utviser profesjonell omsorg; å møte hvert barn med trygghet, respekt og varme, samtidig som man bruker fagkunnskap til å støtte barnets utvikling og trivsel.

5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bidrar med nye impulser for å drive leken videre eller inspirere til ny lek
- Personalet setter ord på for å hjelpe barn i å utvikle egen «verktøykasse»
- Personalet utvikler tydelige lekesoner og ryddige og oversiktlige rom som inviterer til lek med variert og tilgjengelig lekemateriell, som gjenspeiler barnets interesser
- Personalet deltar aktivt og hjelper barn i å komme inn i lek
- Personalet legger til rette for både grov- og finmotoriske leker/aktiviteter

5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet veileder barna til å ha respekt for naturen og hverandre
- Personalet gir barna rom til å løse konflikter på egenhånd; støtter og veileder ved behov.
- Personalet gjennomfører planlagte og spontane samtaler med barn om rett og galt
- Personalet tilrettelegger for at barn utvikler en robusthet gjennom evne til selvregulering, kritisk tenking, samt ytre og stå opp for egne meninger

5.5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet veileder og motiverer barna til å øve og mestre selv
- Personalet stiller åpne spørsmål og lar barna undre seg, har fokus på prosesser fremfor ferdig produkt

- Barnehagen har et ute og innemiljø som er variert og gir barna erfaringer og utfordringer som stimulerer til læring
- Personalet har fokus på sanselige opplevelser og erfaringer i læringssituasjoner
- Personalet er bevisst bruk av lek i læringssituasjoner; rollelek, konstruksjonslek, regellek og frilek

5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet har nulltoleranse for krenkende adferd og mobbing
- Personalet er gode rollemodeller for barna ved å være positive og vise respekt for andre
- Personalet planlegger og gjennomfører aktiviteter som gir barna erfaringer og opplevelse av tilhørighet i et fellesskap.
- Personalet veileder barna i å reflektere over egne og andres følelser og behov
- Personalet legger til rette for at barna skal kunne bygge vennsapsrelasjoner

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet lærer og bruker tegn til tale for å styrke barnas språkforståelse og utvikling
- Personalet bruker sang, eventyr, konkreter, bøker og regler sammen med barna for å fremme språkutvikling
- Personalet er gode språklige modeller; bruker språket aktivt, setter ord på det vi gjør og er aktivt lyttende
- Personalet utvikler språkmiljø som legger til rette for barns verbale og nonverbale kommunikasjon; dagtavle m.fl
- Personalet bruker ulike språkmodeller for å systematisk jobbe med barnas språkutvikling

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn.*

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

Fyll inn ett tiltak for hvert fagområde (*husk at alle «skal» punktene i Rammeplanen må oppfylles i løpet av barnas barnehagetid*)

- **Kropp, bevegelse, mat og helse:**
 - Personalet tilrettelegger for inkluderende kosthold og måltider som pedagogisk aktivitet der barn og personalet er aktivt deltagende
- **Nærmiljø og samfunn:**
 - Personalet bruker barnehagens nærmiljø i planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- **Kommunikasjon, språk, tekst:**
 - Vi har bøker på avdelingen som er tilgjengelig for barna og personalet er bevisste og tar initiativ til å lese med alle barn
 - Personalet bruker fysisk aktivitet som virkemiddel for å fremme barnas språkutvikling
- **Kunst, kultur og kreativitet:**
 - Personalet velger ulike materialer og teknikker for å utvikle barnas kreativitet og skaperglede
- **Etikk, religion og filosofi:**
 - Personalet bruker ulike livshendelser og opplevelser som grunnlag for undring og filosofering sammen med barna
- **Antall, rom og form:**
 - Personalet er bevisste på å bruke matematiske begreper i hverdagslige situasjoner med barna
- **Natur, miljø og teknologi:**
 - Personalet har fokus på gode opplevelser og erfaringer utendørs gjennom hele året og stiller oss nysgjerrige og undrende til naturen og dens fenomener

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få

mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Barnehagens tiltak:

- Personalet planlegger, gjennomfører og evaluerer på bakgrunn av barnas verbale og non-verbale tilbakemeldinger
- Personalet gjennomfører systematiske og spontane barnesamtaler og observasjoner for å fange opp interesser

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid.

Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

- [Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

5.2. Foreldres medvirkning

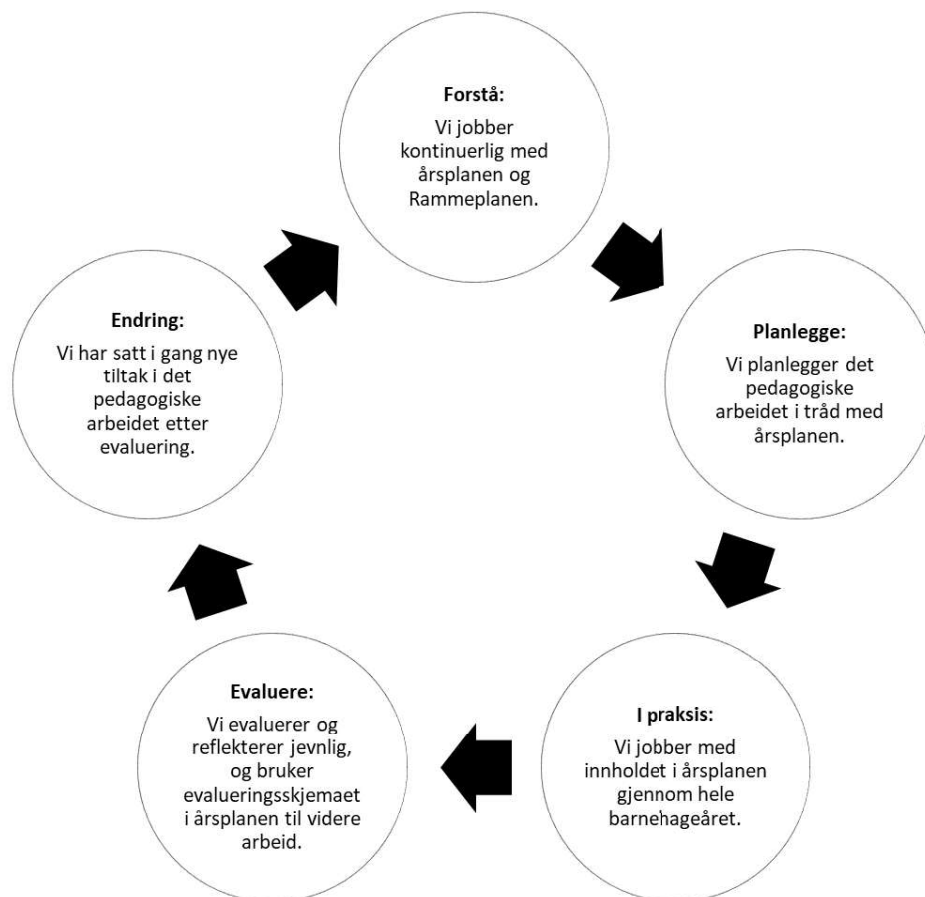
Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Andre kulturer og livssyn blir synliggjort i barnehagen

- samtaler med foreldre og hva de synes er viktig
- Vi bruker foreldrene som ressurs for å fremme mangfoldarbeidet
- Vi oppfordrer foreldrene til å ta kontakt med oss for at vi skal bli bedre
- Vi har foreldresamtaler, oppstartsamtaler og foreldremøter
- Vi har en åpent og ærlig dialog med foreldrene for at barnas hverdag skal bli best mulig

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker SPOR som arbeidsmetode
- Personalet inkluderer barn i hele prosessen fra planlegging til evaluering gjennom barnesamtaler, intervju og dialog
- Personalet planlegger ut ifra ulike styringsdokumenter som årsplan, rammeplan, barnehageloven, kommunale styringsdokumenter mm.
- Personalet (pedagoger og øvrige ansatte) forankrer det pedagogiske arbeidet i faglitteratur og forskning

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker ulike verktøy for å kartlegge relasjoner og samspill
- Personalet skal reflektere over valg av aktiviteter og gjennomføring, og bruke erfaringer i ny planlegging

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om

hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Personale bruker dagtavle, bilderamme og plakater for å dokumentere barnas hverdag
- Personalet dokumenterer barnas prosesser: i lek, aktiviteter m. fl.
- Personalet har daglig dialog med foresatte om innhold i barnehagedagen og oppfordrer foresatte til å følge med på bilderammer og tavler/andre info-vegger.
- Personalet sender ut informasjon via Ist Home

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet dokumenterer barnas utvikling gjennom tegninger, nedskrevne historier ol. (drømmelommer)
- Personalet har utviklet progresjonsplaner for ulike områder

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital

dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker ipad bevisst slik at barna er produsenter – ikke konsumenter
- Personalet bevisstgjør barna på at de selv har en medbestemmelse på hva som er greit og ikke – eks. bruk av bilder av barnet, hva vi kan ta bilder av og ikke
- Personalet benytter ipad som kilde til informasjon i de ulike tema vi jobber med; gjennom søkemotorer eller KI
- Personalet benytter ipad som støtte i f. eks formingsaktiviteter (perling, konstruksjonslek, m. fl)
- Personalet undrer oss sammen med barna om å være kildekritisk, er alt riktig?
- Alle apper som benyttes i barnehagen er godkjent sentralt for personsensitive opplysninger og for bruk med barna

7.6. Kvalitetskjenneretegn

Kvalitetskjenneretegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenneretegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenneretegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjenneretegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- [Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barn som skal begynne i barnehagen får tilbud om å komme å leke 1 time, ca. 5 ganger i perioden fra opptaket er klart til sommerferien. Hensikten er å bli kjent med barnehagen, andre barn og foresatte og å bli trygge på barnehagen.
- Barna får en primærkontakt som har ansvaret for tilvenning
- Vi har oppstartsamtale med hver familie for å sikre god kommunikasjon og trygghet for den enkelte barn
- Vi setter av 3 dager til tilvenning, videre tilvenning avtales med den enkelte familie

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi har dager for interne overflyttere hvor de går over på andre avdelinger og leker, sammen med kjente voksne
- Vi har lekegrupper med barn som allerede går på andre avdelinger
- Vi leker ute sammen, slik at barna blir trygge på de andre voksne og barna

- Vi er ett hus og samarbeider, slik at barna skal være trygge på alle voksne
- Vi har fellessamlinger/ andre arrangementer i løpet av året, hvor barna blir kjent med hverandre på tvers av huset

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi har førskolegruppe
- Vi har besøksdager på skolen; både i barnehagens regi og i skolens regi
- Vi har felles aktivitetsdag med andre skolestartere til samme skole
- Vi besøker andre barnehager/førskolegrupper
- Vi følger kommunens plan for overganger

Les mer

- [Skolestarter plan - barnehage](#)

9. Aktiviteter / Årshjul

I Hellerasten barnehage har vi valgt å benytte åtteårstidshjulet basert på de 8 samiske årstidene, som en forlengelse av arbeidet med å videreutvikle vår kultursensitivitet. Åtteårstidshjulet med på å tydeliggjøre hvordan vi innfrir rammeplanens krav; «Barnehagen skal synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet», s. 9 rammeplan for barnehage.

For mer informasjon om stengt jul og påske: [Nordre Follo kommune - Ferie og fridager](#)

Årstid	Måned	Aktivitet	Ansvar	Ferie og fridager
Høstsommer	August	Tilvenning, «meg selv»		Planleggingsdager 13. og 14. august. Barnehagen er stengt
Høst	September	Brannvernuke		
	Oktober	Foreldremøte Solsikkefest		
Høstvinter	November	Foreldretreff på hver avdeling Advent, jul Nissefest, Lucia, julebord		Planleggingsdag 13. november. Barnehagen er stengt
	Desember			Barnehagen er stengt fra 24. desember til 3. januar
Vinter	Januar	Vinteraktivitetsuker 6. februar/ nasjonaldag		Åpner 4. januar 2027
	Februar	Kinesisk nyttår (17.2) Karneval		
Vårvinter	Mars	Barnehagedagen Påske		Barnehagen er stengt 22.-29. mars

	April			
Vår	Mai	Rusken, dugnad Maifest/ nasjonaldag		Barnehagen er stengt: 6. mai 7. mai 17. mai
Vårsommer	Juni	Sommeravslutning		
Sommer	Juli	Sommerferie		Barnehagen er stengt uke 28 og 29. Sommeråpen barnehage i uke 30 etter påmelding

Det er satt opp planleggingsdag 21. juni – denne vil Su ta stilling til om vi kan gjennomføre på et annet tidspunkt.

10. Plan for vurdering

Barnehagens plan for vurdering omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Hva skal vurderes?	På hvilken måte har avdelingen jobbet med området?	Hva skal det jobbes mer med i 2027?
Rammeplanen		
Kropp, bevegelse, mat og helse		
Kunst, kultur og kreativitet		
Natur, miljø og teknologi		
Antall, rom og form		
Etikk, religion og filosofi		
Nærmiljø og samfunn		
Kommunikasjon, språk og tekst		
Barns medvirkning		
Lek		
Læring		
Andre Satsningsområder		
Se meg – hele meg		
Trygg i Språk – trygg i verden		
Inkluderende fellesskap; kap. 8 barnehageloven		
Turer i skog og mark		
Mat, kosthold, ernæring og barns medvirkning		
Kultursensitivitet		

11. Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

Skolestarter planen (må legge inn lenke når den er klar)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)

[Mat og måltider i skole og barnehage - Helsedirektoratet](#)

<http://www.matvalget.no>

<http://www.fiskesprell.no>

<http://www.matinfo.no>

<http://www.stl.no>

Roland, P. (2022). Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole – relasjonskvalitet, utfordrende atferd, mobbing og sosial emosjonell læring. Cappelen Damm Akademisk

Konradsen, Tove Kirsti, Nervik, Liv Randi, Skjølsvold, Ellen Marie, Stenset, Wibeke (2013). La mæ få klar det sjøl. Sebu Forlag.